

Je tomu sotva pár dní, co jsme ve vánočních dnech zpívali radostné písně. *Narodil se Kristus Pán, veselme se.*

Nebo

raduj se, raduj, o křesťane.

A ve výčtu by šlo pokračovat. Sestry a bratři, neměli bychom na pokyn těchto písní přehodnotit své pojetí vánoc? Vánoce vnímáme jako svátky pokoje a klidu, svátky přibrzdění životního tempa a ztišení se. Ale nebylo by patřičnější, aby vánoce byly bujarou oslavou, radostným křepčením a jásavým hlomozem, jež by zcela zastínily všechno silvestrovské veselí? Vždyť se nám narodil Spasitel. Záchrana světa se koná, koná se záchrana lidí z nepovedeného života. Záchrana se koná, nebyla zrušena, jak by se mnohým mohlo zdát. Veselme se, radujme se, oslavujme.

Ve stejném tónu se nese dávné proroctví Izajášovo. ***Plesejte, nebesa, a jásej , země, ať zvučně plesají hory.*** (13)

Dobře souznějí tyhle verše s vánočním poselstvím. Starozákonní prorok sice ještě nemluvil o příchodu Mesiáše-Krista, spolehlivě však věděl o Boží pomoci. Věděl, že Bůh se ujímá lidí zkroušených, lidí, kterým se těžce žije. Lidí ponořených do smutku. Izajáš věděl, že věci nezůstanou napořád tak hrozné, ale že se díky Bohu změní a už se mění k lepšímu.

Plesejte, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slítoval se nad svými ujařmenými.

(13)

Izajáš byl dost odvážný vizionář. Mluvil o změně ve velmi neutěšené situaci, ve velmi složité době. Troufnul si očekávat víc, než kolik nabízela politická situace. Troufnul si doufat víc, než kolik umožňoval zdravý selský rozum. Izraelský národ žil v babylonském zajetí. Už pár desítek let přežívali ve vyhnanství. Pravda, některým se nežilo špatně. Uměli se zařídit, nebo i poctivě vypracovat. Ale většina národa se jen obtížně prokousávala z provizoria. A k tomu všemu stesk po domově. Generace čtyřicátníků znala svou vlast pouze z vyprávění. Slýchali o nádherném chrámě na hoře Sijón, o majestátném městě Jeruzalémě, obehnaném hradbami.

Slýchali o velikých, slavnostních shromážděních, na něž svorně přicházeli obyvatelé z celé země. Slýchali o radostných písních, které tam tenkrát zněly a které se nehodí zpívat v téhle cizí zemi. Po všem je veta, chrám byl vyrabován, Judsko zplundrováno, Jeruzalém pobořen. Pryč jsou časy, kdy se Židé starali o své věci sami. V Babylóně jsou trpěnými přistěhovalci, vládnou jim pohané, určují chod jejich života, práce, výchovy.

Ponurou atmosféru pobytu v exilu zachycuje žalm 137, který jsme slyšeli v prvním čtení.

U řek babylonských, tam jsme sedávali s pláčem ve vzpomínkách na Sijón. (Ž

137,1)

Nárek a žal, smutek, poroba a neúspěch. Dlouho jsem váhal, mám-li tento žalm vůbec zařadit do bohoslužeb. Jeho závěrečný verš je snad tím nejhorším, nejděsivějším, co v celé bibli čteme.

Blaze tomu,

babylónská dcero,

kdo tvá nemluvnata uchopí a roztříští o skálu.

(137,9)

Příšerný hněv, zloba a odpor čiší z oné věty. Jak málo slov postačí k tomu, aby vyjádřila velikou nenávist! Ano připustíme si to, Boží lid zde zpívá plný krvavé pomstychtivosti. Je to ten nejpřízemnější, nejsprostší druh msty, který se mstí na dětech. Já jsem k tomu jen přičichl, vy starší jste to za minulého režimu asi prožívali mnohem víc, když se na rodiče vyvíjel nátlak skrze děti. Když se neskladní rodiče drželi v šachu výhružkou, že se dětem zabrání ve studiu či se jim jinak zkomplikuje život. A najednou uprostřed Písma svatého slyšíme zpívat v tomtéž duchu:

Blaze tomu, kdo tvá nemluvnata uchopí a roztříští o skálu.

Jak veliká musela být nenávist Židů vůči vládnoucím Babyloňanům! Jak velké muselo být jejich zoufalství, když se hněv obracel i proti nevinným dětem! Jak velký musel být útlak, když už v nemluvnatech byli spatřováni budoucí utlačovatelé! Snad není třeba pokračovat ve výkladu, že pobyt v Babylóně byl opravdu drsný a zhoubný. Nikomu rozhodně nebylo do zpěvu. Hudební nástroje se pověsily na hřebík.

Své citary jsme v té zemi zavěsili na topoly, když nás ti, kdo nás odvěkli, vybízeli tam ke zpěvu, trýznitelé k radovánkám: „Zazpívejte nám některý ze sijónských zpěvů!“ Jak bychom však mohli zpívat píseň Hospodinovu v té cizí zemi?

(137,2-4)

Nemůžeme prozpěvovat, nemůžeme hrát, jsme v úzkých, jsme na dně, jsme zklamaní, zoufalí a zahořklí. Dusivá atmosféra obklopuje Boží lid. Jsme zajatci, jsme vyhnanci bez výhledu na návrat. A v téhle mizérii promlouvá Izajáš a promlouvá jako provokatér. Všem, kteří si naříkají, že jim není do zpěvu, Izajáš křičí před nosem výzvu. ***Plesejte, nebesa, a***

jásej, země, ať zvučně plesají hory.

Milí Židé, vy si zde naříkáte, jací jste chudáci, že už ani nemáte o čem zpívat. Když tedy nechcete zpívat o Hospodinu vy, chvála neumlknout nesmí, ať se tedy rozezvučí svět.

Hory, doly, stráně, nebesa i zem, zvučte ke cti Páně mocným ohlasem. (EZ 219)

Vy si myslíte, že jste v koncích, že se vás Bůh vzdal, když na vás přišla taková pohroma. Ale ono je to jinak.

Sijón říkával: „Hospodin mě opustil, Panovník na mne zapomenul.“

(14)

Jste si tím jisti? Když ve svém životě nenacházíte Boha, když se vám dějí zlé věci, když vám není do zpěvu, musí to hned znamenat, že vás Hospodin pustil k vodě. Že vás vypustil z paměti kamsi k babylonským vodám? Copak nezdar a neštěstí znamená, že se Bůh k vám obrátil zády? Už konečně nechejte těch řečí, že vás Bůh opustil!

Prorok Izajáš se snaží zubožený židovský národ potěšit a dodat mu naději. Připomíná mu, že je vyvoleným národem. Že je Božím lidem, který si Hospodin doslova vyplal. (Vyplal si jej z jednoho stařeckého páru, z egyptských otroků, z pověřivých vesničanů.) Okolnost, že židé drží i v zajetí pospolu, že vzpomínají na svou slavnou minulost, že truchlí za zničeným chrámem a polozapomenutými písněmi, to vše je Boží dílo. Nebýt Hospodinovy námahy, nebýt Hospodinova vedení a výchovy, nic z toho by se neuskutečnilo. *Tak už nechte, těch řečí, že vás Bůh opustil!*

„Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko, neslítovat se nad synem vlastního života?“

(15)

Škarohlíd namítne, že takové krkavčí matky se občas vyskytnou jako zvláštní, netypický, abnormální případ. Avšak Izajáš dál rozepisuje Boží argumentaci a dodává:

„I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu.“

(15)

Pouto mezi Bohem a lidmi je silné. Nezrušitelné. Sestry a bratři, tato výpověď patří k základům bible. Odsud pramení spása. Bůh na člověka nezapomíná. Má nás zapsané hluboko v srdci.

Hle, vyryl jsem si tě do dlaní.

(16)

Jako jsou nesmazatelné čáry na ruce, tak nesmazatelně jsme vepsáni do Boží paměti. Jako máme čáry na ruce stále před očima a na dosah, tak jsme i my pořád Pánu Bohu před očima a na dosah.

Bůh nezapomněl. Nemůže zapomenout. Srdce mu to nedovolí. Svírá se mu lítostí nad našimi nepovedenými životy. Má nás rád. Není mu lhostejné, co prožívali Židé v zajetí, není mu lhostejné, co prožíváme my ve svých každodenních zajetích. Bůh nezapomněl, zná náš úděl, zná naši bídu. ***Tvé hradby mám před sebou stále, (16)*** cituje Izajáš Boží výrok. ***Tvé hradby***

mám před sebou stále,

ty hradby, které jsou už půl století povalené a jejichž trosky už dávno zasypal prach a obrostla tráva. Víím, co se u tebe pokazilo. Myslím na to, že tě postihla pohroma, že nežiješ šťastně, že jsi ohrožen ty i tví blízcí. Myslím na tebe a pomůžu ti. A pak prorok Izajáš líčí, jak se judské království obnoví, jak se židovští zajatci vrátí domů a znovu budou slavit bohoslužby na posvátné hoře. V zemi zavládne pokoj, Jeruzalém vykvete do krásy a stane se přitažlivým pro celé lidstvo.

Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slítoval se nad svými ujařmenými.

Sestry a bratři, vyprávím vám dnes na 1. neděli po vánocích o dávném proroctví Izajášově. O poselství dávném, ale dosud pořád nadějném. Židé mnoho ztratili, přišli o svou milou zemi, o kraj svého mládí, přišli o své nedospělé představy. Už nedokázali věřit v laskavého a mocného Boha. Jejich víra a náboženské postoje se smrskly do pár vět „**Hospodin mě opustil, Panovník na mne zapomenul.**“ „**U řek babylonských jsme sedávali s pláčem, své kytary jsme pověsili na topoly,** jakpak bychom mohli zpívat...“

Izajáš nehodlá přistoupit na tuhle truchlivou, beznadějnou náladu a proto radostně a s důvěrou hlásá, že u Hospodina je útěcha a slítování. Všechny tyto izajášovské důrazy se dobře hodí do dnešní vánoční doby. Také dnes přece žijí lidé, kterým se nenaplnily představy o Bohu, lidé kteří jsou zklamáni a marně hledají štěstí ve svém osobním životě nebo ve světových dějinách. Lidé, kterým se zdá, že se Bůh vzdálil, že odešel do neexistence, že už nemá smysl na něj věřit natož mu zpívat. Postoj nevíry, postoj ateismu, postoj nezájmu o Pána Boha, postoj zklamaných dětských představ. Postoj lidí v zajetí snů o krásné minulosti a jiném, lepším světě. Postoj lidí, kterým není ani o vánocích do zpěvu, kteří obrazně tu svou duchovní kytaru pověsili na hřebík. Spolu s Izajášem jim vzkazují: Nechte už těch řečí, že nás Bůh opustil. Neopustil, nezapomněl. Přišel mezi nás. Narodil se jako dítě a prožil život i s bolestným koncem. Bůh si moc dobře pamatuje, jak se žije ve světě. Neopustil nás, nezapomněl na nás. Vždyť se nám narodil Spasitel. Bůh je s námi, je při nás. Immanúel! Záchrana světa se koná, koná se záchrana lidí z nepovedeného života. Záchrana se koná, nebyla zrušena, jak by se mnohým mohlo zdát. duchovní

Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slítoval se nad svými ujařmenými.

Narodil se Kristus Pán,

Veselme, radujme se, nám, nám narodil se.

Amen.

Napsal uživatel Jiří Tengler

Čtvrtek, 17 Leden 2008 22:53 - Aktualizováno Čtvrtek, 24 Leden 2008 22:21

Žalm 137 278; 219; 500; 610 Jan
12,44-47(50)

Kázání na neděli po vánocích, 30. prosince 2008.